

С. І. Очеретянко

Маслоу Абрагам-Гарольд

МАСЛОУ Абрагам-Гарольд (Maslow Abraham Harold; 01. 04. 1908, м. Нью-Йорк, США – 08. 06. 1970, м. Менло-Парк, шт. Каліфорнія, США) – американський психолог, один із засновників гуманістичної психології. Народився у сім'ї емігрантів із Києва. Доктор психології (1934). Навч. у Нью-Йорк. коледжі, Корнелл. університеті (м. Ітака, шт. Нью-Йорк, 1927), Вісконсин. університеті (м. Медісон, шт. Вісконсин, 1928–34). У 1935–37 – асист. Е. Торндайка в Колумбій. університеті; 1937–51 – викладач Бруклін. коледжу (обидва – Нью-Йорк); 1951–69 – проф., завідувач кафедри психології Університету Брендейс (побл. м. Бостон, шт. Массачусетс). Від 1969 – у Благодій. фондї В. Логліна (шт. Каліфорнія). Чл., 1967–68 – президент Амер. психол. асоц., засн.-ред. часописів «Journal of Humanistic Psychology» (1961) і «Journal of Transpersonal Psychology» (1967). Провадив дослідж. в галузі поведінки приматів; від поч. 1940-х рр. працював над концепцією ціліс. підходу до людини як унікал. особистості й аналізу її вищих сутніс. проявів – любові, творчості, духов. цінностей тощо (вивчав «людське в людині»). Вважав, що кожній особі притаманні потенц. можливості для позитив. росту й удосконалення, що творчість – універсал. характеристика особистості. Розробив теорію людської мотивації, в основі якої – 5 ієрархич. рівнів потреб («піраміда Маслоу»), які вважав уродженими й універсал. для будь-якої людини: фізіол. (нижчий рівень); потреба в безпеці (захист, стабільність, порядок); потреба в любові, прихильності, приналежності до певної соц. групи; потреба в повазі й визнанні; потреба в самоактуалізації, тобто потреба в реалізації влас. здібностей і таланту, твор. потенціалу (вищий рівень). На думку М., людина починає керуватися вищими потребами лише за умови, що попередньо задоволені нижчі, тому самоактуалізації досягає тільки незнач. відсоток людей (не більше 1 %). У подальшому М. відмовився від жорсткої ієрархії

цієї моделі, виокремивши 2 класи мотивів: нижчий – потреби та вищий – самоактуалізація. Вивчаючи життєві проблеми самоактуалізов. людей, у 1960-і рр. розробляв «психологію буття» повноцін., розвинутої особистості. Мотивація на цьому рівні характеризується метамотивами – універсал. «цінностями буття» (істина, добро, краса, досконалість тощо), які М. виводив з природи людини (соціокультурне середовище лише впливає на їхню актуалізацію, частіше негативно). Гол. метою гуманіст. педагогіки М. проголошував саму людину, яка творить себе, провід. завданням вихователя вважав забезпечення дитині свободи вибору, сприяння розвитку її природ. нахилів і талантів. Його теорія потреб знайшла широке застосування в економіці, займаючи важливе місце в побудові теорій мотивації та поведінки споживачів. М. також вважають одним із засновників трансперсонал. психології.

Основні праці

Religions, values and peak experiences. Columbus, 1964; Towar a psychology of being. New York, 1968; The healthy personality: readings. New York, 1969 (співавт.); Motivation and personality. New York, 1970; The father reaches of human nature. New York, 1971; Психологія науки: розвідка // Гуманістична психологія: Антологія / Пер. з англ. К., 2001.

Рекомендована література

1. Хьелл Л., Зиглер Д. Гуманистическое направление в теории личности: Абрахам Маслоу / Пер. с англ. // Теория личности. 2005;
2. Фрейгер Р., Фейдимен Дж. Абрахам Маслоу и трансперсональная психология / Пер. с англ. // Личность. Теории, упражнения, эксперименты. 2006 (обидві – С.-Петербург).

Бібліографічний опис:

Маслоу Абрагам-Гарольд / С. І. Очеретянко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-64226>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).